
Meta-organisationer

Under hösten 2014 när arbetet med Samverkan Idéburna Malmö skulle utvecklas ännu mer, så dök en tanke upp om att samla liknande verksamheter som MIP och MISO i ett forum.

Alltså organisationer som har föreningar som medlemmar.

Vid en skanning av liknande organisationer hittade vi ca 25 stycken i Malmö, men några fler har tillkommit efter det. Dock är det troligt att det finns flera av dessa i Malmö.

Vid tidpunkten för bildandet av en sammanslutning som vi benämner meta-organisationer så var detta vår tolkning av meta-organisatoner: Alla paraplyer, sammanslutningar, stiftelser, studieförbund och samfund som har föreningar, sammanslutningar, stiftelser, studieförbund och samfund som medlemmar.

Men detta har som sagt varit får tolkning av meta-organisationer och vi känner att vi behöver gräva djupare kring denna fråga och därför kommer här ytterligare en tolkning (sammanfattad och utvald), utifrån boken [Meta-organizations; Göran Ahrne och Nils Brunsson](#).

Historia

Efterforskningar har kommit fram till att fenomenet meta-organisationer härstammar redan från 1626 då [Riddarhuset](#) i Sverige bildades. Internationellt är det [Internationella teleunionen](#) (1868) och [Världspostföreningen](#) som anses vara först om att bilda något som kan kallas meta-organisation (1874).

Vad är en Meta-organisation?

Definitionen av meta-organisation som bokens författare antar är firmor, stater och föreningar. De täcker allting som beskriver en organisation, men de skiljer sig mycket ur medlemsaspekt- en (i en firma har du ägare, i en stat blir du medborgare mm.).

Många meta-organisationer har svårt att bestämma sig för vilken typ av organisation de är. En del anser sig vara förening, union, liga, klubb och en del tycker sig vara konsortium, federation, konfederation, kommission, nätverk för att nämna några exempel. Omvärlden däremot verkar se dem endast som paraplyorganisationer.

Som meta-organisation kan du också tillhöra en meta-organisation, t.ex. MIP och MISO som är medlemmar i Skånes- och Sveriges föreningar. Dessa kallas då för meta-meta-organisationer.

De internationella organisationerna (som t.ex. [FIFA](#) - fotbollens världsorganisation) tros ofta vara meta-organisationer, men de flesta av dem är inte det. Det finns flest nationella eller lokala sorter av meta-organisationer.

Meta-organisationers medlemmar kan dras sig ur sitt medlemskap när som helst och organisationen arbetar för just medlemmarnas bästa, samt att de har samma värde.

Varför bildas en meta-organisation?

Det finns ett par orsaker till att en meta-organisation bildas:

- Förändra villkoren för interaktion

Ge varandra information och därmed öka den gemensamma kunskapen, exempel [OECD](#) (Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling). Att samarbeta för att effektivisera verksamheten, exempel Universal Postal Union. För att sprida olika sporter världen över och reglera tävlingen om olika mästerskap, exempel [IIHF](#) (Internationella ishockey-federationen). Fler sätt att interagera i meta-organisationer finns.

- Skapa en ny aktör

För att försvara sig mot omvärldens hot (krig, konjunkturer mm.), exempel försvarsalliansen NATO. Uttrycker en åsikt och talar med en röst, exempel fackliga organisationer. Fler anledningar till att skapa aktörer finns.

- Utöva en påverkan på eller upprätthålla medlemmars identitet och status.

Identiteten för meta-organisationen handlar oftast om att medlemskapet är till för de som är lika på något sätt, exempel i [SKL](#) (Sveriges Kommuner och Landsting) kan endast kommuner och landsting vara medlemmar. Det finns dock de meta-organisationer med medlemmar som har olika roller i samhället, t.ex. [FSC](#) (Forest Steward Council), vilken består av volontär-organisationer, företag och myndigheter.

Vissa meta-organisationer sätter upp kriterier för medlemskap förutom att snarlikheten ska finnas där, exempelvis EU. För att behålla en viss status som organisation, exempel [CEMS](#) (Global Alliance in Management Education). Fler anledningar för medlemmars identitet och status finns.

Meta-organisationer bildas ofta pga. av att någon tar initiativet och bjuder in till en konferens där en fråga eller frågor behandlas som flera organisationer har intresse i. Alla organisationer

---

---

i som verkar inom samma sakområde bjuds in och i anslutning till konferensen öppnas frågan upp om att skapa en meta-organisation.

En del blir medlemmar i en meta-organisation för att de ska kunna förhindra en felaktig utveckling i t.ex. en viss fråga eller en hel bransch. Inom den internationella arbetsorganisationen (ILO) finns det ett brett spann av varierande åsikter, som under tiden har lett till positiva förändringar för arbetarna. Ett resultat av att fler organisationer med olika åsikter gått med i ILO.

Det finns meta-organisationer som har medlemmar med fel likheter som kan skapa problem, T.ex. så har det i SKL funnits uppdelningar mellan "rika" och "fattiga" kommuner. Alla är kommuner men med olika förutsättningar som kan leda till att meta-organisation får svårare att arbeta.

Meta-organisationer är också beroende av att respektabla organisationer blir medlemmar för att attrahera andra organisationer. Om en organisation som har en hög kvalitetsstämpel på sig hoppar av följer ofta andra med. Men det kan också vara problem med att ha dessa respektabla och kanske också stora organisationer med i en meta-organisation, eftersom de kan ställa krav och få sina egna intressen tillgodosedda.

Kostnaden för att bli medlem i en meta-organisation är relativt billigt, oftast baserat på en väldigt låg procent av medlemsorganisationens inkomst.

Individbaserad- kontra meta-organisation

Det finns olika skillnader mellan individen och organisation som påverkar hur meta-organisationer fungerar jämfört med individbaserade organisationer. Här presenteras några skillnader:

- Organisationer, men inte människor, kan skapas och utformas av individer eller av organisationer
  - Organisationer har medlemskap; människor har det inte.
  - Vi kan inte möta en organisation, men vi kan möta en människa.
  - Organisationer har inte tillgång till en privat sfär som individer har.
  - Organisationer samlar resurser och har tillgång till mer resurser än de flesta individer kan.
-
-

-
-
- Organisationer erbjuder en organiserad form av kollektivt agerande som individer har svårt att genomföra för sig själva.

Organisationer är oftast olika fundamentala former och har olika storlek; har olika ändamål, resurser och strukturer; har olika medlemmar. Individen däremot tros ha samma eller liknande värde, rättigheter, skyldigheter, grundläggande behov och kropps-konstitution.

I en meta-organisation är det en fundamental skillnad mellan medlem och organisation, vilket inte existerar i en individbaserad organisation. Individen och organisationen är båda organisationer i en meta-organisation, Till skillnad från individer kan organisationer utföra liknande uppgifter och sträva efter liknande saker än organisationen som individen är medlem i.

Externa aktörer

Utanför meta-organisationerna finns det aktörer (som kan vara organisationer) som vill att det ska bildas meta-organisationer. Detta gäller speciellt grupper som använder påtryckning för att få till stånd förändring, eftersom det är lättare att utöva påtryckningar på en organisation än flera (t.ex. mot företag av en viss bransch).

Avslutning

Denna undersökning kring vad en meta-organisation är/kan vara, visar att vi har varit på rätt spår i vår tidigare analys av vad en meta-organisation är/kan vara. Vår beskrivning kan räcka, men den kan också utvecklas. Om vi t.ex. skulle bilda en meta-meta-organisation i Malmö så är det meta-organisationerna som sätter upp kriterierna för vad som är en meta-organisation och vilka som ska kunna ingå i meta-meta-organisationen.

Informationen i detta dokument är väldigt övergripande kring meta-organisationer och det finns mycket mer att fördjupa sig i. Men vi hoppas att vi ändå lämnat en mer tydlig bild av vad en meta-organisation är/kan vara.
